

KONDOMITTARI 2023

RFSU:n raportti pohjoismaalaisten asenteista ja käyttäytymisestä seksiin ja kondomeihin liittyvissä asioissa

INTRO

Kondomittarista

RFSU on vuodesta 2009 lähtien tehnyt vuosittain pohjoismaisen tutkimuksen, jossa kartoitetaan suomalaisten seksitottumuksia ja asenteita kondomin käyttöön liittyen. Tutkimus kattaa kohderyhmän kondomin käytön sekä asenteet, tiedot ja käyttäytymisen seksiin liittyvissä asioissa, ja se keskittyy erityisesti 16-35-vuotiaisiin nuoriin.

Tutkimuksesta

Tutkimus toteutettiin Bilendin verkkopaneeleissa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa heinäkuun 2023 aikana. Siihen sisältyi jokaisesta maasta 1000 haastattelua 16-65-vuotiaiden keskuudessa, ja heidät valittiin kansallisesti edustavalla otoksella ja validoitiin tilastollisesti merkitsevyytestauksen avulla.

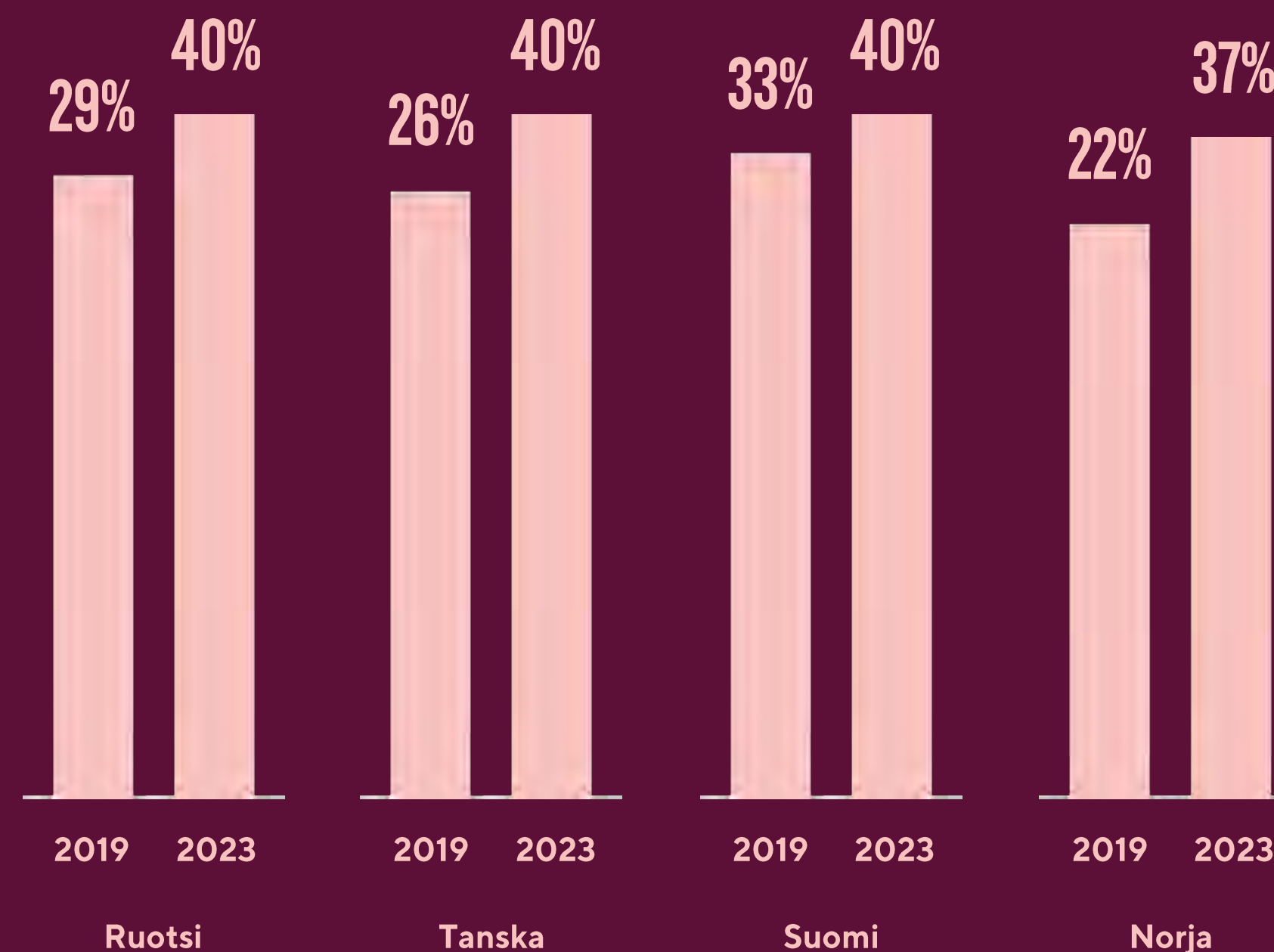
KONDOMIN KÄYTTÖ ON NOUSUSSA POHJOISMAISSA

Kondomien käyttö lisääntyy tasaisesti kaikkialla Pohjoismaissa. Viimeisen vuoden aikana Suomen, Ruotsin, ja Tanskan asukkaista kaksi viidestä (40 %) on käyttänyt kondomia. Vastaava luku Norjassa on hieman alhaisempi, 37 prosenttia.

Kondomi on myös yleisimmin käytetty ehkäisymenetelmä kaikissa Pohjoismaissa. Yksin tai yhdessä muiden ehkäisyvälineiden kanssa kondomia käyttää Ruotsissa 30 prosenttia, Suomessa 28 prosenttia, Tanskassa 27 prosenttia ja Norjassa 26 prosenttia väestöstä.

Vaikka aikomuksen käyttää kondomia ja kondomin todellisen käytön välillä on edelleen eroa, ovat aikomus ja toiminta kehittymässä myönteiseen suuntaan. Hieman yli kaksi kolmesta tanskalaisesta (70 %) sanoo aikovansa käyttää kondomia uuden seksikumppanin kanssa, kun vastaavat luvut Suomessa ovat 69 %, Ruotsissa 68 % ja Norjassa 62 %. Suomalaisista yli puolet (57 %) kertoo käyttäneensä kondomia, kun harrasti viimeksi seksiä uuden kumppanin kanssa. Vastaava luku Tanskassa on 52 prosenttia, Ruotsissa ja Norjassa 47 prosenttia.

Kondomin käyttöaste Pohjoismaissa
- vertailu pandemiaa edeltävään aikaan

KONDOMIN KÄYTTÖÄ EHDOTTAVAAN HENKILÖÖN SUHTAUDUTAAN MYÖNTEISESTI

Positiiviset mielleyhtymät vallitsevat kaikissa maissa, kun on kyse kondomin käyttöä ehdottavan henkilön mielikuvasta.

Suomi:

Vastuullinen 76 %, aikuinen 59 %, huolehtiva 50 %, kokenut 28 %, itsevarma 23 %.

Ruotsi:

Vastuullinen 68 %, aikuinen 47 %, huolehtiva 45 %, kokenut 30 %, itsevarma 28 %.

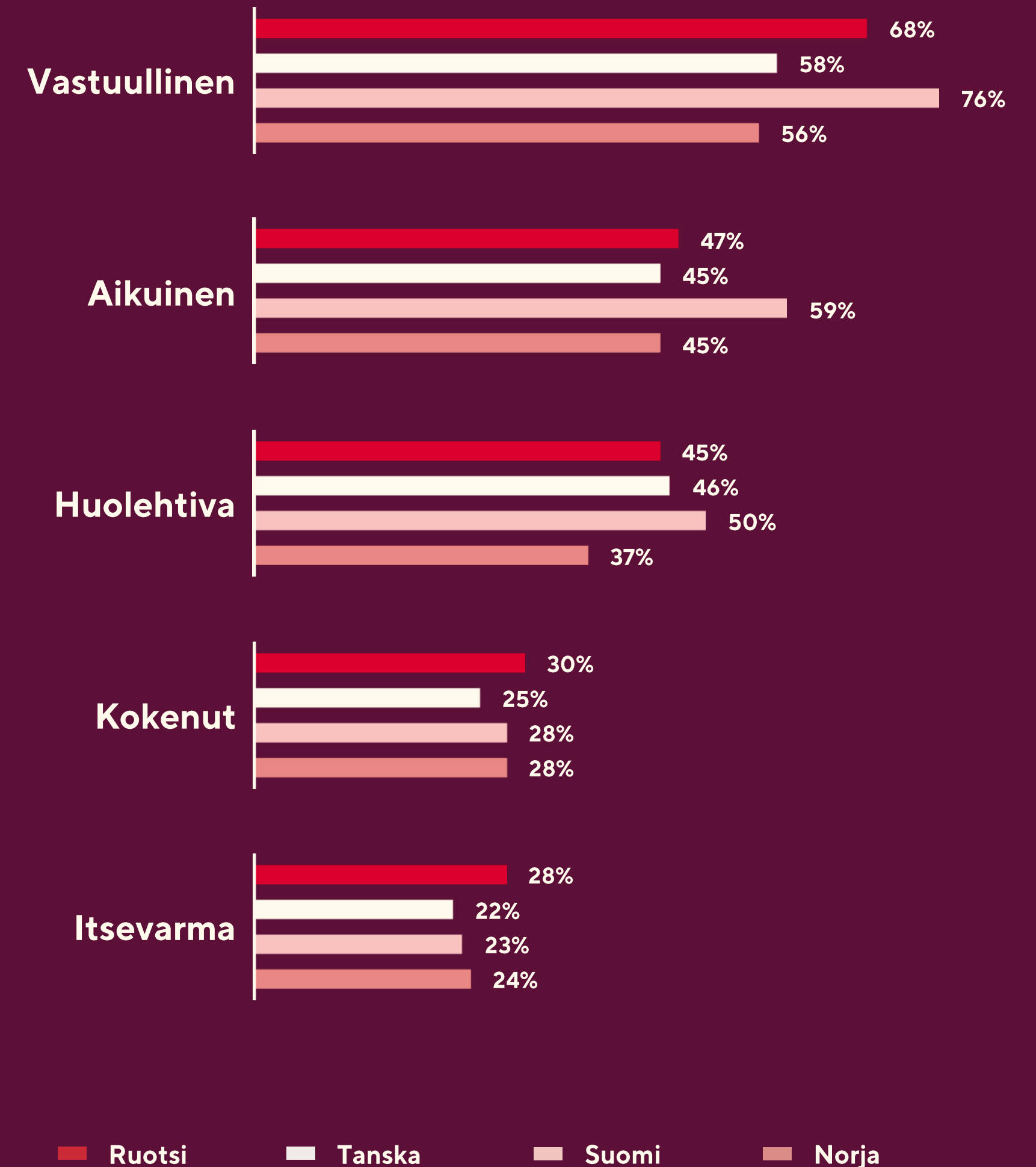
Tanska:

Vastuullinen 58 %, aikuinen 45 %, huolehtiva 46 %, kokenut 25 %, itsevarma 22 %.

Norja:

Vastuullinen 56 %, aikuinen 45 %, huolehtiva 37 %, kokenut 28 %, itsevarma 24 %.

Millaisena kondomin käyttöä ehdottava henkilö koetaan

YHTEENVETO

SUOMI

NUORET SUOMALAISET KÄYTTÄVÄT KONDOMIA PARHAITEN POHJOISMAISSA

Kondomin käyttö on Suomessa lisääntymässä, sillä 40 prosenttia väestöstä ilmoitti käyttäneensä kondomia viimeisen vuoden aikana, kun vastaava luku vuonna 2019 oli 33 prosenttia. 16-20-vuotiaiden nuorten keskuudessa luku on vaikuttava 68 %, ja se on korkeampi kuin missään muussa Pohjoismaassa. 21-35-vuotiaiden keskuudessa kondomin käytön aste on 57 %.

Mitä tulee aikomukseen käyttää kondomia ja todellisen käytön väliseen eroon: 69 prosenttia sanoo aikovansa käyttää kondomia harrastaessaan seksiä uuden kumppanin kanssa, luvun vuonna 2022 ollessa 67 prosenttia. Kondomia käytti edellisen kerran harrastaessaan seksiä uuden kumppanin kanssa 57 prosenttia, kun vastaava luku vuonna 2022 oli 56 prosenttia.

Suomalaisnuoret käyttävät eniten
Kondomia Pohjoismaissa

68%

16-20-vuotiaista nuorista on
käyttänyt kondomia viimeisen
vuoden aikana.

ENEMMÄN KUIN KAKSI KOLMESTA NUORESTA OSAA KERTOJA OMISTA RAJOISTAAN SÄNGYSSÄ

- Kun suomalaisilta kysytään heidän ajatuksiaan suostumuksesta, 64 prosenttia sanoo yhdistävänsä sen kunnioitukseen ja 61 prosenttia hyväksyntään.
- Kun on kyse omien rajojen kommunikoinnista, jopa 77 prosenttia suomalaisista uskoo olevansa hyvä viestimään niistä. 16-20-vuotiaista nuorista 71 % sanoo olevansa melko tai erittäin hyvä kertomaan omista rajoistaan, tytöt hieman vähemmän (68 %) kuin pojat (76 %). 21-35-vuotiaiden ikäryhmässä vastaava luku on vaikuttavan korkea, 81 %.
- Ehdottaessaan seksiä suurin osa nuorista käyttää suoraa kysymystä: 16-20-vuotiaiden ikäryhmässä 63 prosenttia kertoo tästä lähestymistavasta, kun taas 21-35-vuotiaiden ikäryhmässä osuus on huomattava 74 prosenttia.

YHTEENVETO

RUOTSI

FRANCIS

ENNÄTYSKORKEA KONDOMIN KÄYTTÖ RUOTSALAISTEN KESKUUDESSA

Kondomin käyttö Ruotsissa lisääntyy edelleen, ja 40 prosenttia väestöstä ilmoittaa käyttäneensä kondomia viimeisen vuoden aikana, kun vastaava luku vuonna 2022 oli 39 prosenttia ja vuonna 2020 28 prosenttia. 16–20-vuotiaat nuoret erottuvat joukosta, sillä 65 prosenttia heistä on käyttänyt kondomia viimeisen vuoden aikana, joskin luku on hieman pienempi kuin vuonna 2022 (68 prosenttia). 21–35-vuotiaiden ikäryhmässä käyttö on lisääntynyt 55 prosenttiin, kun vastaava luku vuonna 2022 oli 54 prosenttia ja vuonna 2020 41 prosenttia.

68 prosenttia ruotsalaisista aikoo käyttää kondomia harrastaessaan seksiä uuden kumppanin kanssa. Ikäryhmässä 16–20 vuotta luku on 67 % ja ikäryhmässä 21–35 vuotta 70 %. Lähes puolet (47 %) ruotsalaisista sanoo käyttäneensä kondomia edellisen kerran, kun he harrastivat seksiä uuden kumppanin kanssa. Vastaava luku vuonna 2022 oli 46 % ja vuonna 2020 43 %. 16–20-vuotiaiden nuorten keskuudessa luku oli 53 % ja 21–35-vuotiaiden ikäryhmässä 52 %.

Kondomin käyttö Ruotsissa jatkaa kasvua

40%

väestöstä ilmoittaa käyttäneensä kondomia viimeisen vuoden aikana..

RUOTSALAISET PARHAITA VIESTIMÄÄN OMISTA RAJOISTA SÄNGYSSÄ

- Kun ruotsalaisilta kysytään, mitä he ajattelevat kuullessaan sanan suostumus, 78 prosenttia 16-20-vuotiaista nuorista vastaa "kunnioitus" ja 61 prosenttia "hyväksyntä".
- Kun on kyse rajojen asettamisesta, enemmistö ruotsalaisista, 78 prosenttia, sanoo olevansa hyviä viestimään rajoistaan sängyssä, mikä on Pohjoismaiden korkein luku. 16-20-vuotiaista nuorista 77 prosenttia on sitä mieltä, että he osaavat sen melko tai erittäin hyvin, ja tämä jakautuu tasaisesti sukupuolten kesken. 21-35-vuotiaiden ikäryhmässä vastaava luku on 80 prosenttia.
- Kun on kyse seksin ehdottamisesta, iso osa nuorista käyttää suoraa kysymystä: 16-20-vuotiaiden ikäryhmässä luku on 57 prosenttia ja 21-35-vuotiaiden ikäryhmässä 66 prosenttia.

YHTEENVETO

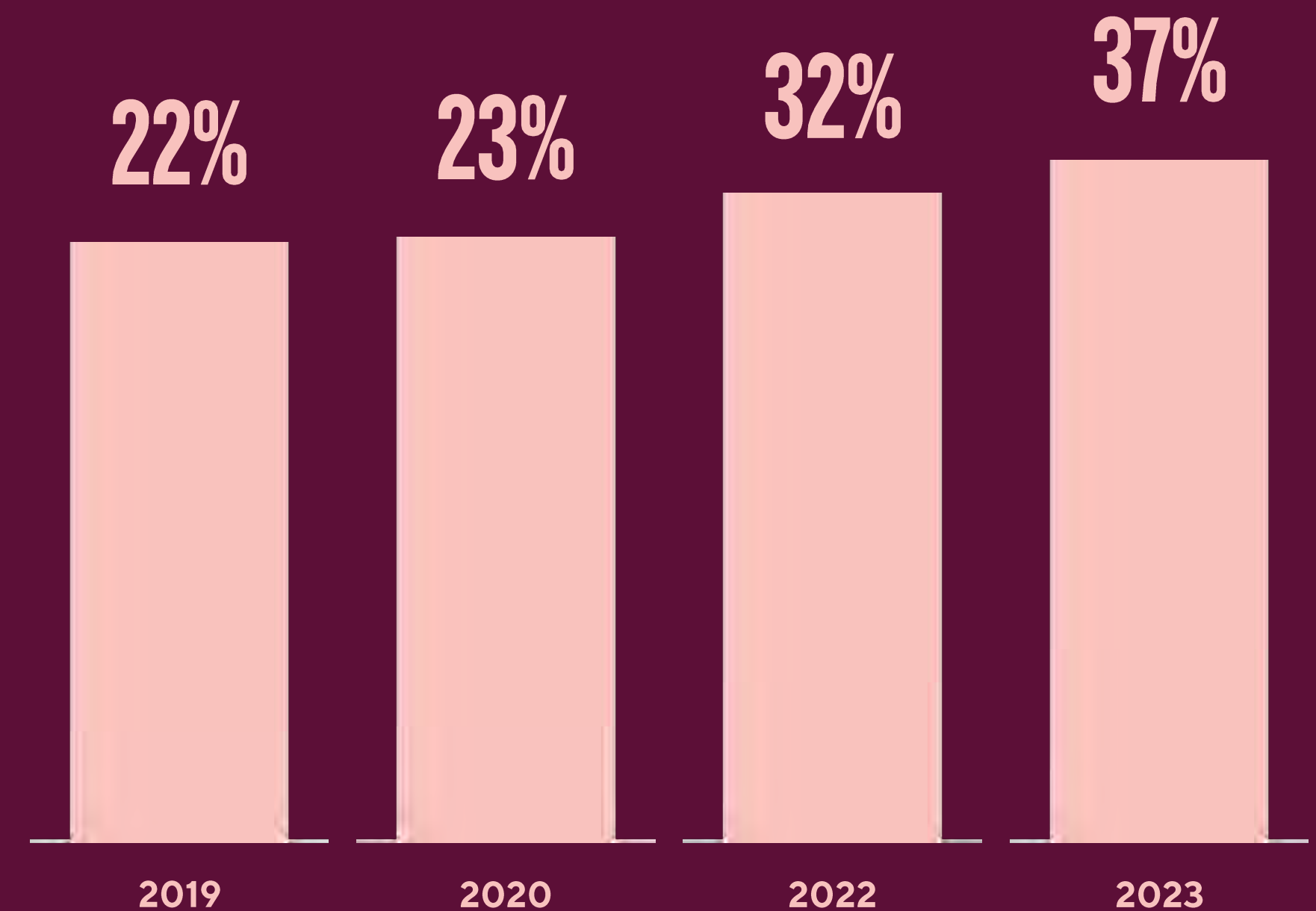
NORJA

NORJALAISET JÄÄVÄT JÄLKEEN POHJOISMAALAISISTA KONDOMIN KÄYTÖSSÄ

Viimeisen vuoden aikana kondomin käyttö on lisääntynyt Norjassa, mutta se on edelleen Pohjoismaiden alhaisin, 37 prosenttia. Viime vuosina kasvu on ollut asteittaista: vuonna 2022 kondomin käyttöaste oli 32 %, vuonna 2020 23 % ja vuonna 2019 22 %. 16-20-vuotiaista nuorista 65 prosenttia sanoo käyttäneensä kondomia viimeisen vuoden aikana, kun taas 21-35-vuotiaiden ikäryhmässä luku on hieman alhaisempi, 49 prosenttia.

Kun tarkastellaan aikomusta käyttää kondomia ja todellisen käytön välistä eroa, kehitys on myönteistä. 62 prosenttia norjalaisista sanoo aikovansa käyttää kondomia harrastaessaan seksiä uuden kumppanin kanssa, ja 47 prosenttia vahvistaa käyttäneensä kondomia edellisellä kerralla, kun harrasti seksiä uuden kumppanin kanssa. Tämä on enemmän kuin vuonna 2022, jolloin 62 prosenttia aikoi käyttää kondomia uuden kumppanin kanssa, mutta vain 39 prosenttia kertoi todella sitä käyttäneensä.

Kondomin käytön asteittainen kasvu
vuosi vuodelta

KOLME NELJÄSTÄ NORJALAISESTA YHDISTÄÄ SUOSTUMUKSEN KUNNIOITUKSEEN

- Suurin osa norjalaisista, 70 prosenttia, yhdistää suostumuksen kunnioitukseen, ja 42 prosenttia hyväksyntään.
- Kun on kyse omien seksuaalisten rajojen kertomisesta, 72 prosenttia norjalaisista uskoo olevansa hyviä viestimään sängyssä. 16-20-vuotiaista nuorista 67 prosenttia sanoo osaavansa melko tai erittäin hyvin kertoa omista rajoistaan, ja eroja miesten ja naisten välillä ei ole. 21-35-vuotiaiden ikäryhmässä luku on 77 prosenttia.
- Seksiä ehdottaessaan monet nuoret kommunikoiivat suoraan kyselemällä. 16-20-vuotiaista 54 prosenttia pitää tätä lähestymistapaa parhaimpana.

YHTEENVETO

TANSKA

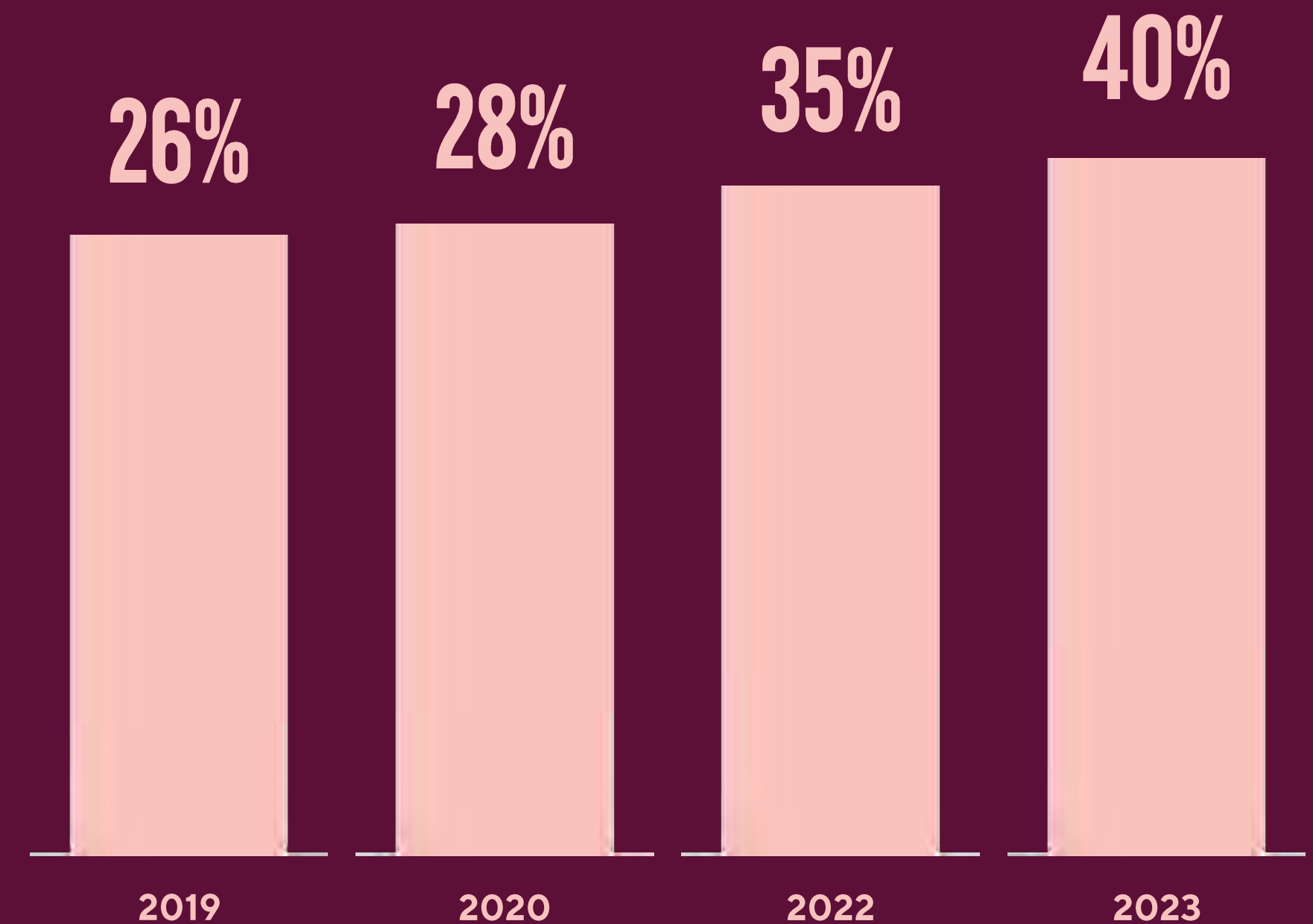

KONDOMIN KÄYTTÖ LISÄÄNTYY TANSKALAISTEN KESKUUDESSA

Tanskalaisten keskuudessa on havaittavissa selkeä trendi kondomin käytön kasvussa, sillä 40 prosenttia vastaajista ilmoitti käyttäneensä kondomia viimeisen vuoden aikana. Vuonna 2022 vastaava luku oli 35 %, vuonna 2020 28 % ja vuonna 2019 26 %. 16–20-vuotiaista nuorista 61 prosenttia on käyttänyt kondomia, kun taas 21–35-vuotiaiden vastaava luku on 56 prosenttia – merkittävä nousu vuodesta 2019, jolloin käyttöaste ikäryhmässä oli 45 prosenttia.

Aikomuksen ja todellisen kondomin käytön välinen ero on Tanskassa muuttumassa positiivisesti. 70 prosenttia ilmoittaa aikovansa käyttää kondomia harrastaessaan seksiä uuden kumppanin kanssa, mikä on nousu vuosien 2019–2022 66 prosentin prosenttiluvusta. 52 prosenttia ilmoittaa käyttäneensä kondomia viimeisimmässä seksikerrassa uuden kumppanin kanssavastaava luku vuonna 2022 oli 47%. 21–35-vuotiaiden keskuudessa on nousu merkittävä: 62 prosenttia on käyttänyt kondomia viimeksi kun harrasti seksiä uuden kumppanin kanssa, kun se vuonna 2022 luku oli 53 prosenttia. 16–20-vuotiaiden nuorten keskuudessa vastaava luku on 55 prosenttia.

Kondomin käytön asteittainen kasvu
vuosi vuodelta

NUORET OVAT PARHAITA VIESTIMÄÄN OMISTA RAJOISTAAN SÄNGYSSÄ

- Suurin osa tanskalaisista, 59 prosenttia, yhdistää suostumuksen kunnioitukseen, ja 55 prosenttia hyväksyntään.
- Kun on kyse omien rajojen kertomisesta, 72 prosenttia tanskalaisista uskoo olevansa hyviä viestimään sängyssä. Nuorista 16-20-vuotiaista 76 prosenttia sanoo olevansa melko tai erittäin hyviä viestimään rajoistaan, ja tämä jakautuu tasan sukupuolten kesken (75 % miehistä, 77 % naisista). 21-35-vuotiaiden ikäryhmässä luku on 69 %.
- Seksiä ehdottaessaan monet nuoret viestivät suoraan kysymällä. 16-20-vuotiaista 46 prosenttia sanoo suosivansa tätä lähestymistapaa.

FOR THE FREEDOM OF EVERY BODY

Tutkimus toteutettiin Bilendin verkkopaneelitutkimuksella Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa heinäkuussa 2023.

LIITE

SUOMI

TAUSTA

Haastattelutapa ja -aika

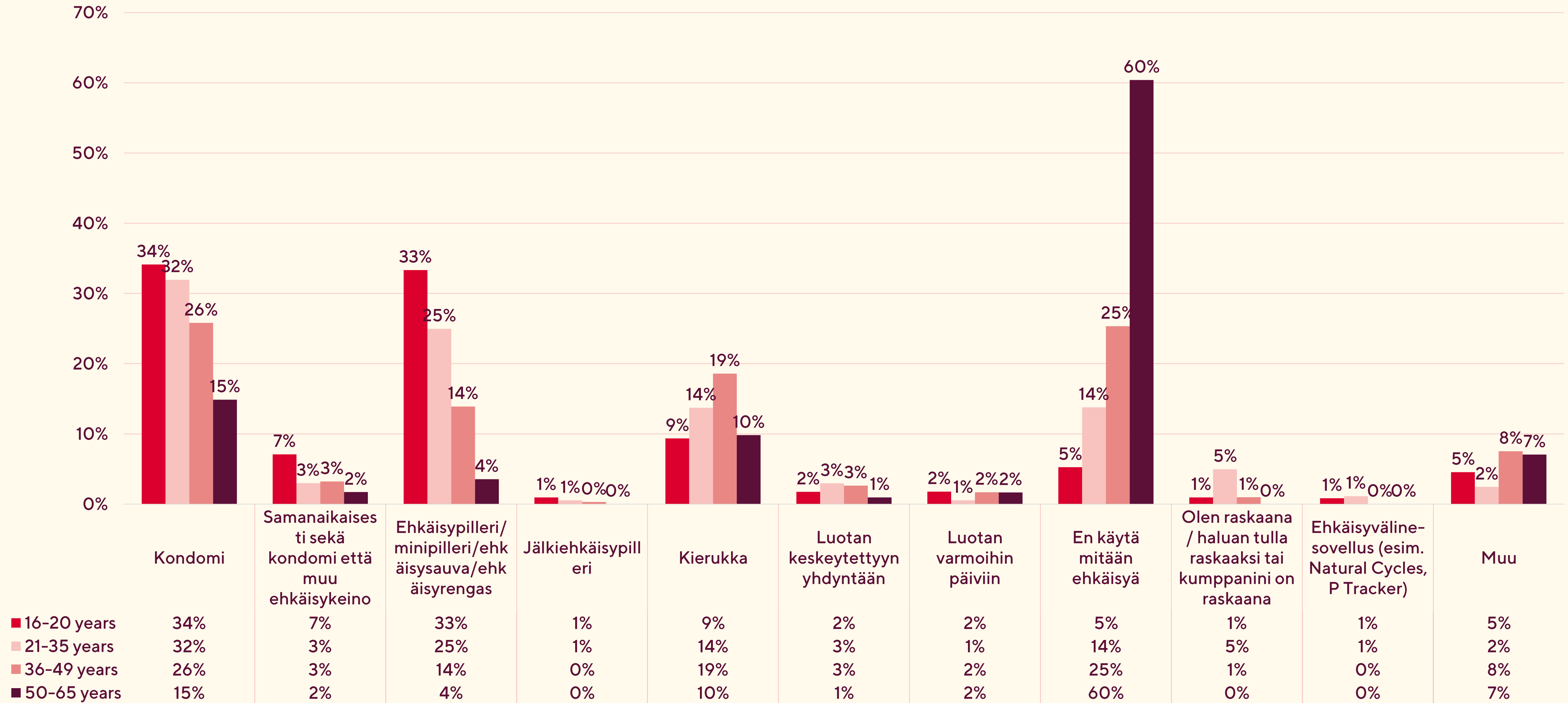
- Kysely toteutettiin verkkokyselynä Bilendin paneelissa Suomessa
- Kysely tehtiin heinäkuussa 2023
- Tuloksia verrataan 2019, 2020 ja 2022 tehtyjen kyselyjen tuloksiin

Kohderyhmä

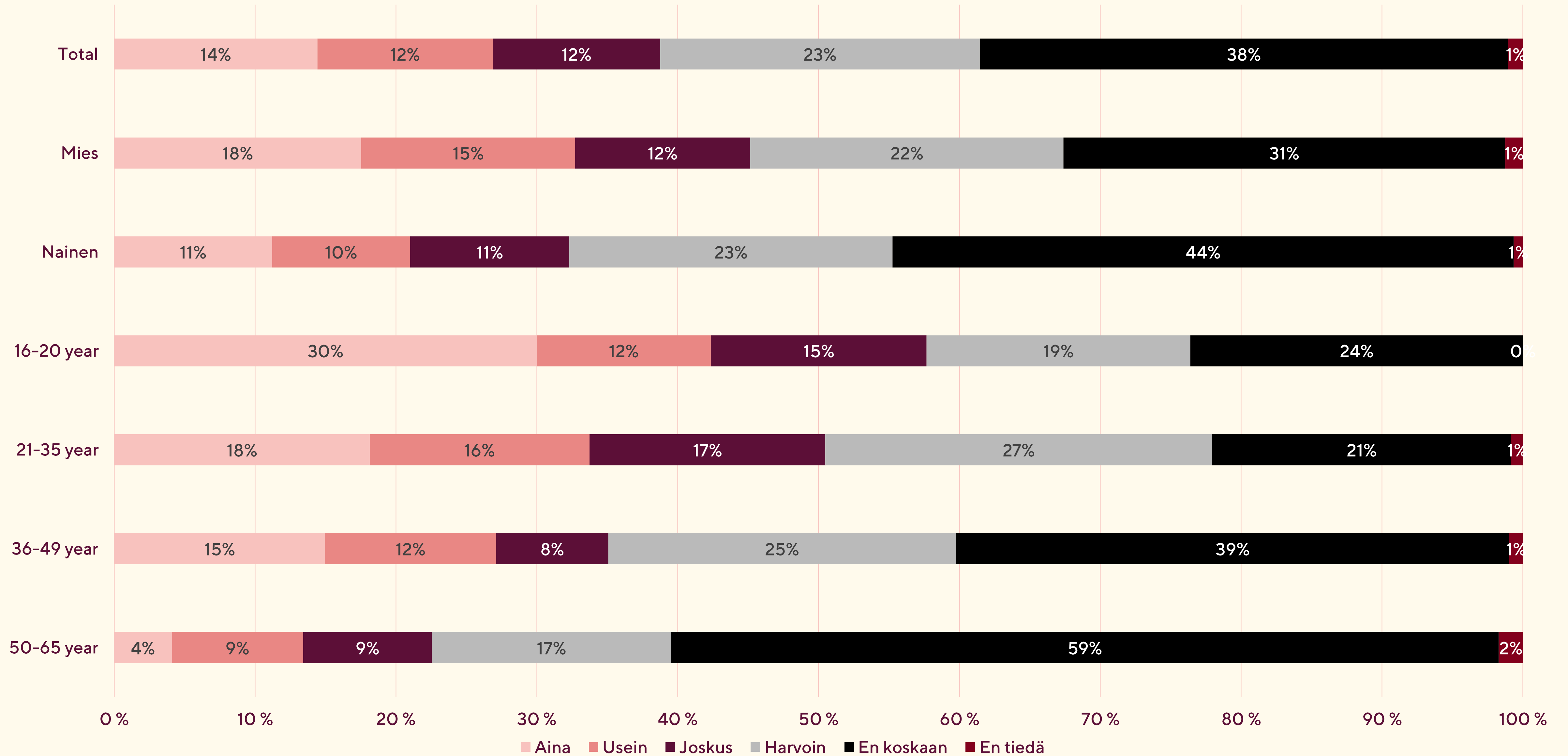
Tutkimus tehtiin Suomessa asuville 16–65-vuotiaille kansallisesti edustavalla otannalla, minkä lisäksi kerättiin lisäotosta 16–20-vuotiaiden ryhmästä. Tulokset on vahvistettu merkitsevyydestin avulla. Kohderyhmässä tehtiin 1045 haastattelua.

MITÄ EHKÄISYMETELMÄÄ KÄYTÄT TAVALLISESTI?

KUINKA USEIN KÄYTÄT KONDOMIA HARRASTAESSASI SEKSIÄ?

MITKÄ SEURAAVISTA OVAT SYITÄ SIIHEN, ETTÄ OLET VALINNUKONDOMIN EHKÄISYMETELMÄKSI?

